

Sluttrapport

Sosial ulikhet etter Kunnskapsløftet

Det er det lite som tyder på at de sosiale ulikhetene i elevenes skoleresultater er blitt mindre etter innføringen av Kunnskapsløftet. Dette finner NOVA i sin evaluering av Kunnskapsløftet.

RAPPORT | SIST ENDRET: 13.06.2012

Tittel:

For store forventninger? : Kunnskapsløftet og ulikhetene i grunnskolekarakterer. Sluttrapport

Rapporten:

Last ned rapporten hos OsloMet (PDF)

Forfatter:

Anders Bakken, Jon Ivar Elstad

ISBN:

978-82-7894-427-1 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-7894-426-4 (Papirutgave)

Utgiver:

NOVA

År:

2012

Rapportserie: Kunnskapsløftet og sosial ulikhet

Dette er fjerde og siste rapport i denne studien om hvorvidt kunnskapsløftet har bidratt til å redusere sosiale forskjeller i læringsutbytte på ungdomstrinnet. Se også:

- Delrapport 1: Ulikhet på tvers
- Delrapport 2: Prestasjonsforskjeller i Kunnskapsløftets første år
- Delrapport 3: Gode skoler – gode for alle?

I rapporten finner forskerne blant annet at:

- det er en svak økende karakterforskjell mellom jenter og gutter
- sosioøkonomiske familiebakgrunn har fått litt økende betydning for elevens resultater
- på grunn av hyppigere bruk av toppkarakterer er det blitt større karakterforskjeller mellom elevene
- på grunn av økning i spesialundervisningen er det flere elever uten fullstendig vitnemål
- det er få endringer for elevene med innvandringsbakgrunn

Denne utviklingen faller sammen i tid med innføringen av Kunnskapsløftet. Forskerne stiller derfor spørsmål om det er noe ved Kunnskapsløftet som trekker i retning av større sosial ulikhet i skolekarakterer. De drøfter mulige forklaringer, men presiserer at disse er spekulerende ettersom de mangler data fortil å kunne konkludere.

Tre mulige forklaringer

1. Reformen har økt fokuset på kunnskap og styrking av elevenes grunnleggende ferdigheter. Dette er en kompetanse som preger den velutdannede middelklassen. Forskerne stiller derfor spørsmål om reformen spiller på lag med høyt utdannede, og at disse lettere tilpasser seg kravene i Kunnskapsløftet.
2. Reformen har endret lærernes vurderingspraksis slik at karakterskalaen skiller tydeligere mellom elevenes kunnskapsnivå. Endringen er et svar på Kunnskapsløftets dreining mot de mer faglige og kunnskapsmessige sidene ved skolen.
3. Forskerne stiller spørsmål om reformen har ført til en endring i foreldrenes rolle. Flere og flere foreldre mener kunnskapsnivået i skolen må heves. Det er spesielt foreldre med høy utdanning som mener dette.

Elevsammensettingen på skolen får økt betydning

På skoler der mange av foreldrene har høy utdanning og/eller høy inntekt, er det en økende tendens til at alle elevene får bedre eksamenskarakterer, uavhengig av elevenes sosiale bakgrunn. Denne «skoleeffekten» er økende i årene under Kunnskapsløftet. Den slår bare ut for eksamenskarakteren, og standpunkt er ikke påvirket i samme grad.

Kunnskapsløftet var ikke innrettet mot utjevning

Rapporten konkluderer med at det har vært lite endring under Kunnskapsløftet. De små endringene peker i retning av økende sosial ulikhet. Forskerne vurderer at dette kan skyldes at virkemidlene i reformen ikke var spesielt innrettet mot utjevning. Trolig er det andre og mer målrettede tiltak som må til, men heller ikke

her finnes det enkle løsninger som gir raske endringer.